

LÖSNINGSPRINCIPER KONTROLLKRIVNING 4, REPETITIONSKURS 2006

- a) Fyra märvärden, $n = 4$. Skatta σ med stickprovsstandardavvikelsen s . Formel för s^2 se formelsamlingen.
- b) Standardavvikelsen för $\mu^* = \bar{X}$ är $\sigma/\sqrt{n}$, se t.ex. formelsamlingen avsnitt 11. Enligt a) skattas σ med s . Medelfelet är en skattning av standardavvikelsen, se formelsamlingen. I detta fall är således $s/\sqrt{n} = s/\sqrt{4} = s/2$. Sätt in siffror.
- c) Kombinera 11.1 d) och 12.2 i formelsamlingen. Man erhåller intervallet $\bar{x} \pm t_{0.025}(n-1)s/\sqrt{n} = \bar{x} \pm 3.18 \cdot s/2$, eftersom $t_{0.025}(3) = 3.18$. Notera för övrigt att konfidensintervall för μ kan skrivas som $\mu^* \pm k \cdot d(\mu^*)$, k är en t -kvantil och $d(\mu^*)$ är medelfelet. Motsvarande gäller för skillnaden mellan väntevärden.
- d) Ett uppåt begränsat konfidensintervall ges av intervallet $(-\infty, \bar{x} + t_\alpha(n-1)s/\sqrt{n})$. I detta fall är $n = 4$ och $\alpha = 0.05$ och därav t -kvantilen $t_{0.05}(3) = 2.35$.
- e) Vi har att x är en observation på $X \in \text{Bin}(n, p)$ och således $V(p^*) = V(X/n) = V(X)/n^2 = np(1-p)/n^2 = p(1-p)/n$, varav följer att $D(p^*) = \sqrt{p(1-p)/n}$. Här är p okänt men skattas med p_{obs}^* varför $d(p^*) = \sqrt{p_{\text{obs}}^*(1-p_{\text{obs}}^*)/n}$. Sätt in siffror.
- f) Konfidensintervall för p ges av $p_{\text{obs}}^* \pm \lambda_{0.025}d(p^*)$, se kursboken eller formelsamlingen konfidensintervall med normalapproximation. Här är det fråga om normalapproximation av binomialfördelningen. Sätt in värden.
- g) Om det hypotetiska värdet i H_0 inte tillhör konfidensintervallet förkastas H_0 .
- h) Skatta σ^2 med den poolade stickprovsvarianseen $s^2 = \frac{(n_A-1)s_A^2 + (n_B-1)s_B^2}{n_A+n_B-2}$, se formelsamling avsnitt 11. Sätt in värden och dra roten ur resultatet.
- i) Man ser att $V(\bar{X}_A - \bar{X}_B) = V(\bar{X}_A) + V(\bar{X}_B) = \sigma^2/n_A + \sigma^2/n_B = \sigma^2(1/n_A + 1/n_B)$, se formelsamling avsnitt 11. Roten ur varianseen är standardavvikelsen. i h) skattades σ . Sätt in denna skattning, varefter medelfelet erhålls, dvs $d(\bar{x}_A - \bar{x}_B) = s\sqrt{1/n_A + 1/n_B}$.
- j) Ett konfidensintervall erhålls, enligt 11.2 d) och 12.2 i formelsamlingen som $\bar{x}_A - \bar{x}_B \pm t_{0.025}(n_A+n_B-2)s\sqrt{1/n_A + 1/n_B}$. Sätt in siffror. Notera att konfidensintervallet kan skrivas $\bar{x}_A - \bar{x}_B \pm t_{0.025}d(\bar{x}_A - \bar{x}_B)$.
- k) Nollhypotesen kan skrivas $\mu_a - \mu_b = m_0$. Om värdet m_0 ligger utanför intervallet i j) förkastas hypotesen, annars inte.